

Lovforslag nr. L 13. Fremsat den 4. oktober 2000 af erhvervsministeren (Pia Gjellerup)

Forslag

til

lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser¹⁾

Anvendelsesområde

§ 1. Loven finder anvendelse på de nationale regler, der gennemfører de direktiver, som er optaget på bilaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser.

Stk. 2. Erhvervsministeren kan fastsætte, at loven finder anvendelse på direktiver, der efter ikrafttræden af denne lov optages på det i stk. 1 nævnte bilag.

Stk. 3. Loven finder anvendelse i tilfælde, hvor en erhvervsdrivende i en medlemsstat overtræder de omhandlede direktiver, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret, og overtrædelsen har virkning i en anden medlemsstat.

Anerkendelse af søgsmålskompetence

§ 2. Udenlandske myndigheder og organisationer, som er optaget på den af Kommissionen offentliggjorte liste i De Europæiske Fællesskabers Tidende i henhold til bestemmelserne i direktiv 98/27/EF, kan efter retsplejelovens bestemmelser anlægge søgsmål med påstand om forbud ved domstolene, jf. § 3.

Forbud

§ 3. Handlinger i strid med direktiverne optaget på det i § 1, stk. 1, nævnte bilag, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale

ret, kan forbydes ved dom, såfremt de er i strid med forbrugernes kollektive interesser. I forbindelse hermed eller senere kan der ved dom træffes bestemmelser om sådanne foranstaltninger, som må anses for nødvendige for at sikre forbudets overholdelse og genoprettelse af den forud for den ulovlige handling eksisterende tilstand.

Stk. 2. Såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres, at den erhvervsdrivende vil fortsætte den handling, der søges forbudt, og at formålet vil forspildes, hvis den udenlandske myndighed eller organisation henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelig rettergang, kan fogedretten nedlægge forbud i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 57.

Godkendelse af myndigheder og organisationer

§ 4. Erhvervsministeren kan efter forhandling med de berørte ministre udpege de danske myndigheder og organisationer, der kan anlægge søgsmål med påstand om forbud i andre medlemsstater for overtrædelse af direktiverne optaget på det i § 1, stk. 1, nævnte bilag, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret.

Stk. 2. Erhvervsministeren kan efter forhandling med de berørte ministre fastsætte nærmere betingelser for udøvelsen af den i stk. 1 nævnte søgsmålskompetence.

Stk. 3. Erhvervsministeren meddeler Kommissionen navn på og formål for de i stk. 1 nævnte

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (EF-Tidende 1998 nr. L 166, s. 51-55).

myndigheder og organisationer med henblik på optagelse på den i § 2 nævnte liste.

Repræsentation

§ 5. Erhvervsministeren kan efter forhandling med de berørte ministre bemyndige danske myndigheder til efter reglerne om mandatarer at føre sager efter § 3 på vegne af de i § 2 nævnte udenlandske myndigheder og organisationer.

Stk. 2. Erhvervsministeren kan efter forhandling med de berørte ministre fastsætte nærmere

betingelser for udøvelsen af den i stk. 1 nævnte mandatarvirksomhed.

Ikrafttrædelse

§ 6. Loven træder i kraft den 1. januar 2001.

Færøerne og Grønland

§ 7. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

A. Lovforslagets indhold

1. Indledning

Loven gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (EF-Tidende 1998 nr. L 166, s. 51-55) i det følgende benævnt forbudsdirektivet, der vedlægges som bilag. Det overordnede formål med forbudsdirektivet er at koordinere medlemsstaternes love og administrative bestemmelser for at sikre det indre markeds funktion gennem en mere effektiv beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser. Myndigheder og organisationer, der varetager forbrugernes kollektive interesser, får bedre mulighed for at standse ulovlig grænseoverskridende praksis i strid med 11 forbrugerbeskyttende direktiver og dermed sikre en mere effektiv håndhævelse af lovgivningen. Det skal således ikke være muligt for en erhvervsdrivende at unddrage sig håndhævelse af reglerne ved at flytte udgangspunktet for sine aktiviteter fra en medlemsstat til en anden medlemsstat.

Udover hvad der følger af forbudsdirektivet, foreslås det, som led i en effektivisering og koordinering af myndighedssamarbejdet, at bemyndige danske tilsynsmyndigheder til efter reglerne for mandatarer at føre retssag her i landet på vegne af andre medlemsstaters godkendte myndigheder og organisationer.

2. Direktivets håndhævelsessystem og indhold

Forbudsdirektivet er vedtaget med hjemmel i EF-traktatens artikel 100 A. Direktivet skal være gennemført senest den 1. januar 2001.

I overensstemmelse med traktaten overlades det til medlemsstaterne at bestemme form og midler til gennemførelse af forbudsdirektivet, for så vidt disse ikke er fastlagt i direktivet.

Af direktivets artikel 7 fremgår det, at direktivet ikke er til hinder for, at medlemsstaterne indfører eller opretholder bestemmelser, der på nationalt plan sikrer

de godkendte myndigheder og organisationer samt alle andre berørte personer større handlefrihed. Der er således tale om et minimumsdirektiv.

Forbudsdirektivet lægger til grund, at der i alle medlemsstater eksisterer passende retsmidler, der kan bringe en ulovlig praksis til ophør. Formålet er derfor ikke at foretage en harmonisering af de forskellige medlemsstaters retsmidler eller retsplejesystemer. Anlægger en myndighed en forbudssag i en anden medlemsstat, er det denne medlemsstats retsmidler og retspleje, der stilles til rådighed for nedlæggelse af forbud og håndhævelsen af disse.

Forbudsdirektivet kræver som minimum, at hver medlemsstat udpeger en domstol eller administrativ myndighed, der har kompetence til hurtigst muligt at kræve, at overtrædelse af direktiverne i bilaget til forbudsdirektivet, som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret, bringes til ophør.

Medlemsstaterne skal samtidig anerkende, at de myndigheder og organisationer, der er udpeget af andre medlemsstater, er kompetente til at indlede søgsmål efter forbudsdirektivet ved en domstol eller en administrativ myndighed (godkendte organer). Medlemsstaterne skal give Kommissionen meddelelse om, hvilke myndigheder og organisationer der tildeles denne kompetence, og Kommissionen udarbejder en liste over disse myndigheder og organisationer, som offentliggøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

Efter forbudsdirektivet kan medlemsstaterne vælge, om uafhængige offentlige myndigheder og/eller private organisationer skal have søgsmålskompetence.

Den liste, som Kommissionen udarbejder, tjener som legitimation for de godkendte organers rets- og handleevne, hvorved forstås, at de godkendte organer kan være part i retsforhold. Domstolene eller de administrative myndigheder kan undersøge, om de godkendte organer ud fra deres formål er berettiget til at indbringe sagen i det konkrete tilfælde.

Forbudsdirektivet tager ikke stilling til, hvilken medlemsstats materielle lovgivning der skal anvendes ved bedømmelsen af, om en handling kan forbydes.

Efter forbudsdirektivet kan medlemsstaterne beslutte at indføre en konsultationsordning, således at udenlandske godkendte organer først kan anlægge sag, hvis de forinden har rettet henvendelse til tilsynsmyndigheden i den erhvervsdrivendes hjemland og givet denne mulighed for at rejse sagen. Ligeledes kan medlemsstaterne bestemme, at der forud for anlæggelse af sag skal rettes henvendelse til den erhvervsdrivende.

Forbudsdirektivets system omfatter de under punkt 3 nævnte forbrugerbeskyttende direktiver. Kommissionen fremlægger hvert tredje år, første gang senest fem år efter forbudsdirektivets ikrafttræden den 1. juli 1998, en beretning for Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af direktivet, herunder om nødvendigt forslag til ændringer af direktivet. Erfaringerne med konsultationsordningen skal i forbindelse hermed vurderes, ligesom behovet for at lade forbudsdirektivet omfatte andre direktiver og beskyttelse af mindre næringsdrivende skal vurderes. Det forventes, at flere forbrugerbeskyttende direktiver vil blive omfattet af forbudsdirektivet herunder direktivet om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, når dette er vedtaget.

Direktivet om elektronisk handel og direktivet om tv-radiospredningsvirksomhed indeholder regler om, at hjemlandets myndigheder skal føre tilsyn med, at virksomhederne overholder de nationale bestemmelser, der gennemfører direktiverne. Dette gælder også handlinger, der er rettet mod andre medlemsstater. Begge direktiver er tillige omfattet af forbudsdirektivets håndhævelsessystem. Der er således tale om forskellige håndhævelsessystemer, og godkendte organer kan derfor vælge, om de ønsker at klage til den nationale tilsynsmyndighed eller selv anlægge sag i medfør af forbudsdirektivet.

Norge, Island og Liechtenstein er i kraft af EØS-aftalen forpligtet til at gennemføre forbudsdirektivet.

3. Direktivernes forbudsbestemmelser

Forbudsdirektivets håndhævelsessystem omfatter i øjeblikket følgende 11 direktiver:

Rådets direktiv 84/450/EØF af 10. september 1984 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om vildledende reklame,

Rådets direktiv 85/577/EØF af 20. december 1985 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler indgået uden for fast forretningssted,

Rådets direktiv 87/102/EØF af 22. december 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit, senest ændret ved direktiv 98/7/EF,

Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed, senest ændret ved direktiv 97/36/EF,

Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure,

Rådets direktiv 92/28/EØF af 31. marts 1992 om reklame for humanmedicinske lægemidler,

Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler,

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/47/EF af 26. oktober 1994 om beskyttelse af køber i forbindelse med visse aspekter ved kontrakter om brugset til fast ejendom på timeshare-basis,

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse med hensyn til aftaler vedrørende fjernsalg,

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 99/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbruger køb og garantier i forbindelse hermed og

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked ("Direktivet om elektronisk handel").

Oprindeligt var der på bilaget til direktivet alene optaget 9 direktiver. Ved artikel 10 i direktivet om visse aspekter af forbruger køb og garantier og ved artikel 18 i direktivet om elektronisk handel er disse direktiver efterfølgende indsat i bilaget til forbudsdirektivet.

Forbudsdirektivet tager ikke stilling til, hvilke artikler i de enkelte direktiver der kan danne grundlag for nedlæggelse af forbud til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser. Direktiverne i bilaget indeholder både bestemmelser til beskyttelse af kollektive interesser og bestemmelser om individuelle rettigheder.

Kommissionen har derfor på opfordring af en række medlemsstater, herunder Danmark, udarbejdet et teknisk dokument om spørgsmålet. Da direktiverne om urimelige kontraktvilkår, vildledende reklame, reklame for humanmedicin og fjernsalg indeholder bestemmelser om nedlæggelse af forbud, fandt Kommissionen det ikke påkrævet at medtage disse på det tekniske dokument.

Forbud nedlægges for overtrædelser af den del af medlemsstaternes lovgivning, der anses for en gennemførelse af de i bilaget opregnede direktiver, såfremt handlingen strider mod forbrugernes kollektive interesser.

4. Gældende ret om søgsmålskompetence og retsmidler

Efter de danske retsplejeprincipper kan udenlandske myndigheder og organisationer som udgangspunkt anlægge retssager i Danmark på lige fod med danske myndigheder og organisationer.

Hvis en organisation har en meget løs struktur, kan det være tvivlsomt, om den har processuel partsevne. De krav, der stilles i så henseende, er dog beskudne.

Når nogen i den civile retsplejes former ønsker at føre sag med påstand om overholdelse af lovgivning, der har offentligretlig karakter, rejser spørgsmålet sig, om der foreligger den fornødne retlige interesse heri. Det almindelige udgangspunkt i dansk ret er formentlig, at en sådan retlig interesse ikke foreligger, hvor sagsøgeren er en privat interesseorganisation, der ikke selv er direkte krænkede og ikke — som mandatar — fører sagen på vegne af individuelt krænkede medlemmer.

Afgørelsen om retlig interesse træffes af retten på baggrund af et samlet skøn over sagens omstændigheder. Hvis en interesseorganisation i lovgivningen er tillagt en særlig administrativ klageadgang, vil dette kunne tale for, at organisationen tillige har den fornødne retlige interesse i søgsmål vedrørende kollektive interesser på det pågældende område.

Udgangspunktet er, at når sagerne vedrører handlinger foretaget i Danmark, skal de bedømmes efter dansk, offentligretlig lovgivning.

Tvangsfuldbyrdelse på tværs af landegrænserne af domme, der vedrører offentligretlige spørgsmål, vil normalt støde på vanskeligheder, fordi de enkelte lande ikke er forpligtet til at stille deres tvangsfuldbyrdelsessystemer til rådighed herfor.

Sager, hvorved man tilpligtes at undlade en handling, kan anlægges efter de almindelige regler i retsplejeloven. Sager anlægges som udgangspunkt ved byretten ved den sagsøgte hjemting. Fogedretterne kan nedlægge et foreløbigt forbud efter retsplejelovens kapitel 57, såfremt der er fare for, at formålet forspildes, hvis sagen skal afvente en almindelig dom. I forbindelse med forbud efter retsplejelovens regler kan der ved dom eller kendelse træffes bestemmelse om sådanne foranstaltninger, som må anses for nødvendige for at sikre forbudets overholdelse og genoprettelse af den forud for den ulovlige handling eksisterende

tilstand. Overtrædelser af domme og kendelser, der forbyder en handling, kan efter retsplejelovens §§ 535 og 651 straffes med bøde eller hæfte. Disse bestemmelser finder tillige anvendelse i tilfælde, hvor en dom eller kendelse forbyder en dansk virksomhed en handling i udlandet, jf. herved straffelovens § 6. Sagerne er efter retsplejeloven underlagt privat påtale, hvilket medfører, at den, der har fået nedlagt et forbud, selv må indbringe overtrædelser af forbudet for retten, gennemføre efterforskningen og fremskaffe den nødvendige dokumentation.

Markedsføringslovens § 13, stk. 1, indeholder en særskilt hjemmel til at kunne nedlægge forbud for overtrædelser af markedsføringsloven, og i forbindelse hermed eller ved dom gives sådanne påbud, som må anses for nødvendige for at sikre forbudets overholdelse herunder ved bestemmelse om, at aftaler, der indgås i strid med forbudet, er ugyldige, og om genoprettelse af den forud for den ulovlige handling eksisterende retstilstand samt om tilintetgørelse eller tilbagekaldelse af produkter og udsendelse af oplysninger eller berigtigelse af angivelser. Til sidesættelse af et forbud nedlagt i medfør af markedsføringsloven straffes med bøde eller hæfte og er som hovedregel underlagt offentlig påtale. Det er uafklaret, i hvilket omfang offentligretlig håndhævelse af markedsføringsloven kan ske over for danske virksomheders ulovlige markedsføring i udlandet, når handlingerne alene har virkning der.

5. Lovforslagets indhold

5.1. Lovens anvendelsesområde

Loven omfatter alene overtrædelser af de i bilaget til forbudsdirektivet anførte direktiver, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret. Endvidere er anvendelsesområdet begrænset til handlinger, der har virkning i en anden medlemsstat end den, hvorfra handlingen udgår.

Loven finder anvendelse på de direktiver, som er eller bliver optaget på bilaget til forbudsdirektivet ved lovens ikrafttræden. For at sikre at loven finder anvendelse på fremtidige direktiver om forbrugerbeskyttelse, indeholder lovforslagets § 1, stk. 2, en bemyndigelse til erhvervsministeren til ved bekendtgørelse at fastsætte, at loven tillige finder anvendelse på direktiver, der optages på bilaget til forbudsdirektivet.

Loven omfatter alene handlinger, der strider mod forbrugernes kollektive interesser. Forhold, der er omfattet af de kollektive interesser, er kendetegnet ved at berøre en ubestemt kreds af forbrugere. Der er tale om forbrugernes abstrakte interesse i, at et mar-

ked er fri for overtrædelse af regler, der er indført for at beskytte forbrugerne. Kollektive interesser er således ikke en akkumulering af interesser hos enkeltpersoner, der har lidt skade ved en overtrædelse. Det må antages, at kollektive forbrugerinteresser som beskyttelsesobjekt i det væsentlige vil svare til det beskyttelseshensyn, som Forbrugerombudsmanden lægger til grund ved sin administration af markedsføringsloven.

Der er ikke fastlagt en definition af erhvervsdrivende og forbrugere i forbudsdirektivet. Begreberne må derfor fastlægges under hensyn til de enkelte direktiver og den relevante lovgivning.

Lovforslaget omfatter andre medlemsstaters godkendte organers mulighed for at anlægge søgsmål ved danske domstole mod virksomheder, som har værning i Danmark, for handlinger i strid med direktiverne, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret. Endvidere bemyndiger forslaget erhvervsministeren til at udpege de danske myndigheder og organisationer, som skal optages på Kommissionens liste og dermed have mulighed for at anlægge søgsmål i andre medlemsstater over for udenlandske virksomheders ulovlige praksis i Danmark. Herudover giver forslaget mulighed for at bemyndige danske myndigheder til at optræde som mandatarer for andre medlemsstaters godkendte organer.

Lovforslaget medfører i øvrigt ingen ændringer af de danske myndigheders muligheder for at håndhæve national lovgivning.

5.2. Gensidig anerkendelse og søgsmålskompetence

Forslaget giver de godkendte organer, som andre medlemsstater har udpeget i henhold til direktivet, kompetence til at anlægge sager ved danske domstole. At en myndighed eller organisation er optaget på listen medfører, at domstolene skal anerkende, at myndigheden eller organisationen kan varetage kollektive forbrugerinteresser. Domstolene har ret til at undersøge, om godkendte organer ud fra deres formål og virke er berettiget til at indbringe den konkrete sag, ligesom domstolene kan tage stilling til, om sagen vedrører beskyttelse af kollektive forbrugerinteresser eller en akkumulering af flere enkeltpersoners individuelle interesser.

Vedrører søgsmålet ikke en handling i strid med direktiverne på bilaget til forbudsdirektivet eller et forhold i strid med kollektive forbrugerinteresser, afvises sagen, medmindre det godkendte organ efter andre regler er søgsmålskompetent.

Ved at tillægge godkendte organer søgsmålskompetence griber forbudsdirektivet ind i de danske dom-

stoles prøvelse af spørgsmålet om processuel partsevne og retlig interesse, jf. ovenfor under punkt 4.

5.3. Nedlæggelse af forbud

Det foreslås, at retssager (herunder justifikationssager) mod danske virksomheder anlægges efter retsplejelovens almindelige regler. Dette medfører, at sagerne som udgangspunkt anlægges ved byretten ved søgtes hjemting. Sagerne kan efter de almindelige regler i retsplejeloven henvises til behandling i landsretterne eller Sø- og Handelsretten i København. Er anvendelsen af markedsføringsloven af væsentlig betydning for sagens udfald, følger det af denne lovs § 14, stk. 1, at sagen anlægges ved Sø- og Handelsretten i København, medmindre parterne vedtager andet. Vedrørende spørgsmålet om lovvalg henvises til bemærkningerne punkt 5.5.

Direktivet kræver, at der hurtigst muligt kan nedlægges forbud mod overtrædelserne. Det foreslås derfor, at fogedretterne kan nedlægge foreløbige forbud, såfremt der er fare for, at formålet med et forbud forspildes, hvis sagen skal afvente en almindelig dom. Efter retsplejelovens § 642 kan der nedlægges fogedforbud, såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres, at de handlinger, der søges forbudt, strider mod rekvirentens ret, at rekviritus vil foretage de handlinger, der søges forbudt, og at formålet vil forspildes, såfremt rekvirenten henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelig rettergang.

Lovforslagets § 3, stk. 2, fastsætter betingelserne for at kunne nedlægge foreløbigt forbud, og reglerne i retsplejelovens § 642, hvorefter det bl.a. kræves, at handlingen skal stride mod rekvirentens ret, finder således ikke anvendelse på sager anlagt i medfør af lovforslaget.

Efter reglerne i retsplejelovens § 648, stk. 2, skal der senest 2 uger efter fogedforbudet anlægges en justifikationssag ved retten med påstand om stadfæstelse af forbudet. Retsplejelovens regler om forbudets udstrækning og nedlæggelse, genoprettelse mv. finder ligeledes anvendelse. Justifikationssagen anlægges som udgangspunkt ved byretten, men kan efter de almindelige regler i retsplejeloven henvises til behandling i landsretterne eller Sø- og Handelsretten i København.

Forsætlige overtrædelser af en dom, hvorved det er pålagt en virksomhed at undlade en handling i medfør af § 3, stk. 1, kan efter retsplejelovens § 535, stk. 1 og 2, straffes med bøde eller hæfte. Tilsidesættelse af en pligt til at undlade en handling kan straffes hver gang, der foreligger en særskilt tilsidesættelse af dommen. Overtrædelser håndhæves ved privat påtale. Det er så-

ledes det godkendte organ, der har fået forbudt en handling, der kan anlægge sag med påstand om straf, ligesom det påhviler det godkendte organ at dokumentere, at forbudet er overtrådt.

Den, der forsætligt overtræder et fagedforbud efter lovens § 3, stk. 2, kan under en af rekvisirenten anlagt sag idømmes straf af bøde eller hæfte efter retsplejelovens § 651, stk. 1. Efter retsplejelovens § 651, stk. 2, kan den, der forsætligt yder rekvisitus bistand til at overtræde et fagedforbud, ligeledes straffes med bøde eller hæfte. Spørgsmål om idømmelse af straf kan efter retsplejelovens § 651, stk. 3, udsættes, indtil justifikations sagen er afgjort.

5.4. Konsultation

Direktivet giver mulighed for at indføre en konsultationsordning, således at det godkendte organ, som ønsker at føre en forbudssag i Danmark, først kan anlægge sag, når det godkendte organ ved kontakt til sagsøgte eller til både sagsøgte og de nationale myndigheder har søgt at bringe overtrædelsen til ophør.

Der skønnes ikke behov for at kræve, at de danske myndigheder skal underrettes, før retssag anlægges af et godkendt organ. Forslagets udgangspunkt er, at de godkendte organer selv skal føre sagerne. Det må antages, at de godkendte organer som hovedregel vil tage kontakt til den relevante danske tilsynsmyndighed på området for derigennem at søge virksomhedens ulovlige praksis bragt til ophør.

Efter gældende ret kræves det ikke, at sagsøger har forsøgt at bringe en overtrædelse til ophør ved at tage kontakt til sagsøgte, før sagen anlægges ved domstolene. Såfremt sagsøger ikke har forsøgt at formå sagsøgte til at ophøre med en ulovlig handling, før sagen anlægges, og såfremt sagsøgte under sagen meddeler, at man vil ophøre med den ulovlige handling, vil dette efter omstændighederne kunne medføre, at sagsøger bliver pålagt at betale såvel egne som modpartens sagsomkostninger.

Det må antages, at udenlandske godkendte organer altid vil søge at stoppe en ulovlig handling ved at tage kontakt til den erhvervsdrivende, før søgsmål indledes, for derved så hurtigt og billigt som muligt at få stoppet den ulovlige handling. På denne baggrund anses det ikke for nødvendigt at indføre en bestemmelse, der pålægger godkendte organer en forpligtelse til at konsultere den erhvervsdrivende, før sagen anlægges.

5.5. Lovvalgsregler

Forbudsdirektivet tager ikke stilling til, hvilket lands lovgivning der skal anvendes, da det ikke var muligt at opnå enighed herom under direktivforhand-

lingerne. Tv-radiodirektivet bygger på et senderlandsprincip, hvorefter det er senderlandets lovgivning, der regulerer udsendelsesvirksomheden. De øvrige direktiver på bilaget til forbudsdirektivet indeholder ikke et tilsvarende princip eller lovvalgsregler i øvrigt.

Lovvalget er endvidere ikke reguleret af de internationale lovvalgskonventioner, som Danmark har tiltrådt.

Det har været overvejet at medtage en lovvalgsregel i lovforslaget. Baggrunden herfor er, at danske domstole normalt ikke anvender udenlandske offentligretlige regler, og at fx markedsføringslovens offentligretlige regler sædvanligvis kun anvendes på handlinger, der har virkning i Danmark. Det er således ikke reguleret, hvilket lands lovgivning danske domstole skal anvende, når andre medlemsstaters forbrugere gøres til mål for danske virksomheders ulovlige markedsføring.

Direktiverne på bilaget til forbudsdirektivet er meget forskellige, og forbudsdirektivet forventes at ville komme til at omfatte en række nye direktiver, hvis indhold i dag ikke er kendt. Tv-radiodirektivet og direktivet om elektronisk handel indeholder et senderlandsprincip, hvilket medfører, at virksomheder, der sender fra Danmark, skal overholde dansk lovgivning, selvom markedsføringen er rettet mod andre medlemsstater.

Danmark har under forhandlingerne om forbudsdirektivet arbejdet for en lovvalgsregel, der pegede på virkningslandets lovgivning. Da direktiverne som nævnt er meget forskellige, og da nogle direktiver allerede indeholder et senderlandsprincip, er det ikke fundet hensigtsmæssigt at indføre en lovvalgsregel. Lovforslaget indeholder derfor ikke en lovvalgsregel, men lader det være op til domstolene at tage stilling til spørgsmålet.

5.6. Anvendelse af videregående regler

En del af de på bilaget optagne direktiver er minimumsdirektiver. Dette medfører, at de enkelte medlemsstater kan have fastsat mere vidtgående krav end dem, der følger af direktiverne. Der kan efter lovforslaget nedlægges forbud mod handlinger i strid med dette højere beskyttelsesniveau. Der kan derfor opstå spørgsmål om, hvorvidt de videregående nationale regler falder inden for forbudsdirektivets anvendelsesområde. Dette vil være op til domstolene i de konkrete sager at afgøre.

Efter fjernsalgsdirektivet, der er et minimumsdirektiv, har forbrugerne ved fjernsalg som udgangspunkt 7 dages fortrydelsesret fra en vare modtages. Hvis en medlemsstat ved gennemførelsen af direktivet har

fastsat fortrydelsesfristen til fx 10 dage, må fortrydelsesfristen på 10 dage antages at falde inden for direktivets anvendelsesområde. Da fjernsalgsdirektivet eksplicit undtager bl.a. finansielle tjenesteydelser, må sådanne tjenesteydelser antages at falde uden for direktivets anvendelsesområde, uanset om fortrydelsesretten efter en medlemsstats lovgivning tillige omfatter finansielle ydelser.

Kommissionen har i et notat bilagt en skrivelse af 8. september 2000 som fortolkningsbidrag anført, at afgørende for, om man befinder sig inden for forbudsdirektivets anvendelsesområde, er, om den pågældende handling er i strid med national lovgivning, der yder et højere beskyttelsesniveau end minimumsbeskyttelsen i det pågældende direktiv. Er handlingen i strid med en national lovgivning, der indfører en ny eller anderledes form for beskyttelse af forbrugerne, som ikke er indeholdt i direktivet, vil de nationale regler ikke kunne håndhæves i medfør af forbudsdirektivet.

5.7. Godkendelse af myndigheder og organisationer

Medlemsstaterne kan vælge at udpege en eller flere uafhængige offentlige myndigheder, der har til opgave at beskytte forbrugernes kollektive interesser, til at udøve søgsmålsretten efter direktivet. Medlemsstaterne kan ligeledes vælge at udpege private organisationer, der har til opgave at beskytte forbrugernes kollektive interesser efter de kriterier, der er fastsat i den nationale lovgivning. Medlemsstaterne kan vælge frit mellem de to løsninger eller anvende dem begge.

På baggrund heraf foreslås en bemyndigelse, hvorefter erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre kan udpege danske myndigheder og organisationer, der kan anlægge søgsmål i andre medlemsstater. Forslaget tager ikke stilling til, hvilke organer der skal godkendes. Godkendelse og optagelse på Kommissionens offentliggjorte liste berører ikke de pågældende organers søgsmålskompetence ved de danske domstole.

I dag fører Lægemiddelstyrelsen tilsyn med den direktivbestemte lovgivning om humanmedicin, Radio- og TV-Reklamenævnet med tv-radiodirektivet, og Forbrugerombudsmanden fører som led i sit generelle markedsføringstilsyn et vist tilsyn med de øvrige direktiver, dog ikke pakkerejsedirektivet og time-share-direktivet.

Selvom Lægemiddelstyrelsens afgørelser kan påklages til Sundhedsministeriet, må det antages, at Lægemiddelstyrelsen er et uafhængigt offentligt organ i direktivets forstand, idet Lægemiddelstyrelsen er uafhængig af private interesser. Forbrugerombudsman-

dens og Radio- og TV-Reklamenævnets afgørelser kan ikke påklages administrativt.

Endvidere vil alle lovlige organisationer, der har til formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser, kunne godkendes, jf. forbudsdirektivets artikel 3. Dette vil kunne medføre, at sådanne organisationer får tillagt en søgsmålskompetence, som de ellers ikke har efter dansk ret, jf. punkt 4.

Det vil være naturligt at udpege de myndigheder, der håndhæver reglerne nationalt, til også at håndhæve reglerne over for andre medlemsstaters virksomheder, ligesom forbrugerorganisationer som fx Forbrugerrådet vil kunne udpeges. Som en fleksibel løsning lægger lovforslaget derfor op til, at såvel myndigheder som organisationer skal kunne udpeges til at anlægge søgsmål med påstand om forbud i andre medlemsstater.

Ordlyden af forbudsdirektivets artikel 4, stk. 2, kan opfattes således, at har en medlemsstat udpeget en privat organisation til at indlede søgsmål i andre medlemsstater, vil alle organisationer, der er lovligt oprettet i medlemsstaten, og som har til formål at varetage kollektive forbrugerinteresser, efter anmodning kunne kræve at blive optaget på listen over godkendte organer, uanset organisationens størrelse og/eller evne til at føre sagerne på betryggende vis. Da formålet med forbudsdirektivet er at sikre et højt beskyttelsesniveau, vil det imidlertid stride mod formålet, såfremt en medlemsstat ikke kan undlade at udpege en organisation, i tilfælde hvor det ikke findes, at organisationen under en retssag på betryggende vis vil kunne varetage forbrugernes kollektive interesser. Spørgsmålet har efter vedtagelsen af direktivet været forelagt Kommissionen, der har erklæret sig enig i denne fortolkning. Det kan derfor ikke antages, at erhvervsministeren er forpligtet til efter anmodning at udpege enhver privat organisation, som ifølge sine vedtægter har til formål at varetage forbrugernes interesser.

Godkendelse af danske myndigheder til at anlægge sager med påstand om forbud efter direktiverne, som disse er gennemført ved national ret, vil udvide myndighedernes kompetenceområde. Det er usikkert, i hvilket omfang andre medlemsstater i dag anerkender danske myndigheders søgsmålskompetence. Forbudsdirektivet sikrer denne anerkendelse for godkendte myndigheder samtidig med, at lovvalgsreglerne, som nævnt under punkt 5.5, kan føre til, at danske myndigheder tillægges kompetence til at anlægge søgsmål med henblik på overholdelse af regler, der er mere vidtgående end dem, der følger af dansk ret.

5.8. Repræsentation

Som det fremgår af punkt 4, er myndighederne på nuværende tidspunkt ofte reelt uden mulighed for at håndhæve forbud mod udenlandske virksomheders ulovlige praksis i Danmark, når markedsføringen udgår fra en anden medlemsstat.

Det uholdbare i udviklingen vedrørende tilsynet med international markedsføring førte til, at der i 1992 på initiativ af de nordiske forbrugerombudsmand blev etableret Det Internationale Netværk af Markedsføringstilsyn (IMSN). Netværket består af lederne af tilsynene med markedsføring i de europæiske lande samt en række OECD-lande. Netværket mødes et par gange om året og drøfter praktiske foranstaltninger til indgreb mod uetisk markedsføring over grænserne. Netværkssamarbejdet består i et praktisk samarbejde mellem tilsynsmyndighederne i de enkelte lande. Deltagerne i netværket påtager sig bl.a.:

- a) at skride ind over for tilfælde af uetisk markedsføring, så snart disse konstateres. Dette samarbejde har uformel karakter. Deltagerne forpligter sig til efter bedste evne at bistå hinanden inden for rammerne af de enkelte landes lovgivning og de til rådighed værende ressourcer.
- b) at udveksle informationer om markedsførings tiltag, hvor der er særlige problemer, og om tiltag – nuværende som fremtidige – der forventes at få særlig betydning,
- c) at formidle en regelmæssig kontakt mellem deltagerne, især i form af en årlig konference samt udveksling af oplysninger om sager af aktuel interesse gennem bilateralt og multilateralt samarbejde.

Der er tillige i 1999 dannet en undergruppe (IMSN-Europe), som er et europæisk forum for de nationale myndigheder, der er ansvarlig for håndhævelse af den europæiske forbrugerlovgivning, dog ikke sundheds- og produktsikkerhedsspørgsmål.

Begrundelsen for dannelsen af IMSN-Europe er den omfattende mængde af EF-direktiver vedrørende forbrugerbeskyttelse. Disse giver behov for at styrke og forbedre samarbejdet og en systematisk udveksling af oplysninger mellem de europæiske tilsynsmyndigheder for at sikre en mere effektiv håndhævelse af den europæiske forbrugerlovgivning. Kommissionen støtter netværket ved at stille hjemmeside, informations-system og database til rådighed. Den danske Forbrugerombudsmand er medlem af IMSN-Europe.

Som anført i punkt 1 er formålet med forbudsdirektivet at sikre bedre mulighed for at hindre en ulovlig

grænseoverskridende praksis. Forslaget kan derfor samtidig ses som led i en væsentlig styrkelse og udbygning af det uformelle europæiske netværkssamarbejde mellem tilsynsmyndighederne.

Det er dog samtidig klart, at direktivets system giver en række praktiske problemer, når en sag skal anlægges ved en anden medlemsstats domstol, og sagen muligvis skal bedømmes efter en lovgivning, som sagsøger ikke er bekendt med. For at effektivisere samarbejdet giver lovforslaget derfor erhvervsministeren mulighed for at bemyndige danske myndigheder til at føre sagerne for andre medlemsstaters godkendte organer.

Efter gældende dansk ret kan en offentlig myndighed i særlige tilfælde optræde som mandatar. Dette kræver dog, at sagen falder inden for myndighedens kompetence. Da forbud efter punkt 5.5. kan tænkes at blive nedlagt i medfør af andre medlemsstaters lovgivning, er det hensigtsmæssigt at indføre en regel, som sikrer, at de nationale myndigheder kan føre sager for andre medlemsstaters godkendte organer.

Bemyndigelsen medfører, at offentlige myndigheder vil kunne optræde som mandatar efter de almindelige principper herom på vegne af udenlandske godkendte organer inden for lovens anvendelsesområde. Fører en dansk myndighed en sag på vegne af en anden medlemsstats godkendte organer, vil myndigheden kunne hæfte for eventuelle sagsomkostninger, men normalt ikke for et eventuelt erstatningskrav.

Ministereren kan fastsætte nærmere betingelser for udøvelsen af den nævnte virksomhed. Det kan således gøres til en betingelse for udøvelsen af mandatarvirksomheden, at der består gensidighed. Det vil sige, at myndigheden ikke kan påtage sig at føre sagen for andre medlemsstaters godkendte organer, medmindre disse har en lignende kompetence ifølge deres lovgivning.

Optræder en dansk myndighed som mandatar for en anden medlemsstats godkendte organ, vil myndigheden alene have de samme retsmidler til rådighed, som ifølge retsplejeloven kan anvendes af det godkendte organ. Forbrugerombudsmandens muligheder efter markedsføringsloven for at meddele administrative forbud kan således ikke anvendes, i tilfælde hvor Forbrugerombudsmanden optræder som mandatar.

Private organisationer er ikke som offentlige myndigheder begrænset til kun at anlægge søgsmål, der vedrører forhold, som er i strid med dansk ret. Private organisationer må derfor antages at kunne føre retssager i Danmark som mandatarer efter de almindelige regler herom – både for privatpersoner og udenland-

ske organisationer, hvis de pågældende udenlandske myndigheder og organisationer selv er søgsmålsberettigede.

B. Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Gennemførelsen af forbudsdirektivet indebærer, at Forbrugerombudsmanden fremover skal have mulighed for at rettsforfølge udenlandske virksomheder, der markedsfører sig over for forbrugere her i landet. Forbudsdirektivet vil medføre nye aktiviteter for Forbrugerstyrelsen for så vidt angår øget national og international koordination mellem tilsynsmyndighederne mv., øgede udgifter til rettsforfølgelse i andre medlemsstater, øget administration som følge af udenlandske godkendte organers henvendelser til Forbrugerombudsmanden, bl.a. som følge af den foreslåede effektivisering af myndighedssamarbejdet i forbindelse med danske virksomheders ulovlige markedsføring i andre medlemsstater, samt et øget behov for anvendelse af direktivets håndhævelsessystem som følge af den stigende internationale handel. Der er til de nævnte aktiviteter budgetteret med et permanent årligt bevillingsbehov på 2 AC-årsværk à kr. 330.000 kr. samt anslåede kr. 250.000 i øvrig drift til dækning af overhead, rejseaktivitet samt udgifter ved retssager i andre medlemsstater mv. på FFL 2001 og i BO-årene. Herudover skønnes Sundhedsministeriet, at Lægemiddelstyrelsens udgifter til håndhævelse af reglerne for humanmedicinske lægemidler vil udgøre 100.000 kr.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser og administrative konsekvenser for virksomheder

Lovforslaget skønnes ikke at indebære økonomiske eller administrative konsekvenser for virksomhederne. En effektiv håndhævelse vil være til gavn for de virksomheder, der overholder de omhandlede direktiver, idet konkurrenceforvridning undgås.

C. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at indebære miljømæssige konsekvenser.

D. Høring

Lovforslaget har været sendt i høring hos Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Amts-

rådsforeningen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Brancheorganisationen Forbrugerelektronik, Brancheforeningen for Kontor og Data, Bryggerforeningen, Centralforeningen af Autoreparatører i Danmark, Danmarks Automobilforhandlerforening, Danmarks Fotohandlerforening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Optikerforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Danmarks Sportskøberforening, Dansk Annoncørforening, Dansk Dagligvareleverandørforening, Dansk Fagpresse, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Magasinpresse, Dansk Markedsføringsforbund, Dansk Postordreforening, Dansk Standard, Dansk Textil Union, Dansk Tipstjeneste, Danske Andelsselskaber, Danske Biludlejere, Danske Dagblades Forening, Danske Finansieringsselskabers Forening, Danske Reklamebureauers Brancheforening, DDK – Dansk Detailkreditråd, De Danske Bilimportører, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dommerforening, Det Danske Handelskammer, Dommerfuldmægtigforeningen, FEHA/Markedsføringsnævnet, Finansrådet, Forbrugerklagenævnets Forretningsudvalg, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Dagligvare Grossister, Foreningen af Danske Internetleverandører, Foreningen af Rejsearrangører i Danmark, Foreningen for Dansk Internet Handel, Forsikring og Pension, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, HORESTA, Håndværksrådet, IT-Brancheorganisationen, Kommunernes Landsforening, Landbrugsrådet, Landsforeningen for Danske Distriktsblade og Lokalaviser, Liberale Erhvervsråd, Motorcykel-forhandler Foreningen, Møbelhandlernes Centralforening, Nationalbanken, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenterne for retterne i København, Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Radio- og TV-Reklamenævnet, Radiobranschens Reklameudvalg, Radiofaghandelens Brancheorganisation, Realkreditrådet, Telekommunikationsindustrien i Danmark, TV 2 Reklame A/S, TVDanmark A/S, TV 3 og Vin og Spiritus Organisationen i Danmark. Endvidere er Finansministeriet, Forskningsministeriet, Justitsministeriet, Kulturministeriet, Miljø- og Energiministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Sundhedsministeriet, Undervisningsministeriet og Økonomiministeriet blevet hørt.

E. Skema over konsekvenser

	Positive Konsekvenser/mindreudgifter	Negative Konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Udgifter til at nedlægge forbud i andre medlemsstater samt udgifter ved nedlæggelse af forbud her i landet. Udgifter til øget koordinering nationalt og internationalt, og øgede administrationsudgifter i forbindelse med udenlandske godkendte organers henvendelser til danske tilsynsmyndigheder
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Mere effektiv indgrebsmulighed over for virksomheder, der foretager ulovlige handlinger her i landet eller i en anden medlemsstat	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Muligheden for at nedlægge forbud er med til at hindre illoyal og konkurrenceforvridende adfærd på det danske og det europæiske marked til gavn for danske virksomheders konkurrenceevne	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Mere effektiv beskyttelse af forbrugere mod ulovlig grænseoverskridende markedsføring	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (EF-Tidende 1998 nr. L 166 s. 51-55)	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovforslagets anvendelsesområde fastlægges i § 1. Loven finder alene anvendelse på håndhævelse af den direktivbestemte lovgivning, der er gennemført som følge af de i bilaget til direktiv 98/27/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser medtagne direktiver. Forslaget finder alene anvendelse i tilfælde, hvor en erhvervsdrivende i en medlemsstat begår ulovlige handlinger, der har virkning i en anden medlemsstat. Loven finder ikke anvendelse på danske virksomheders ulovlige handlinger, når handlingerne alene har virkning i Danmark.

Endvidere bemyndiges erhvervsministeren til ved bekendtgørelse at lade loven omfatte nye direktiver,

der optages på bilaget til forbudsdirektivet. Der henvises til punkt 5.1. i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Bestemmelsen giver andre medlemsstaters godkendte organer søgsmålskompetence ved de danske domstole. Søgsmålskompetencen gælder alene søgsmål med påstand om forbud og håndhævelse af forbudene og alene sager, hvor danske virksomheder har foretaget ulovlige handlinger i strid med de direktiver, som er optaget på bilaget til forbudsdirektivet, som disse er gennemført ved medlemsstaternes nationale ret. Kommissionen udarbejder en liste over de godkendte organer tillige med en beskrivelse af disses formål. Listen og ændringer af listen offentliggøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende. Godkendte myndigheder og organisationer er alle organer, der har en legitim interesse i at sikre overholdelsen af de bagved-

liggende direktiver, og som er retmæssigt oprettet iht. medlemsstaternes lovgivning.

Domstolene skal acceptere denne liste som bevis for, at de godkendte organer kan varetage forbrugernes kollektive interesser. Domstolene har ret til at undersøge, om de godkendte organer ud fra deres formål og virke har en retlig interesse i at indbringe en sag i det konkrete tilfælde. Det vil således efter en konkret vurdering være muligt for retten at afvise en sag. Retten kan således fx afvise en udenlandsk bilejerorganisation, der vil nedlægge forbud mod vildledende reklame for computere, uanset at organisationen er optaget på Kommissionens offentliggjorte liste, og organisationens formål er at beskytte medlemmernes interesser.

Den handling, som det godkendte organ ønsker at få forbudt, skal have virkning i den medlemsstat, som har udpeget organet.

Til § 3

Bestemmelsen giver mulighed for, at en dansk virksomhed ved dom kan tilpligtes at undlade en handling i en anden medlemsstat. Det er handlinger i strid med direktiverne, som disse er gennemført ved medlemsstaternes nationale ret, og som er i strid med kollektive forbrugerinteresser, der kan forbydes. Udover at kunne forbyde handlinger, er det tillige muligt at understøtte forbudene med foranstaltninger, som må anses for nødvendige for at sikre genoprettelse. Foranstaltningerne skal stå i rimeligt forhold til overtrædelserne og skal være klart beskrevne. Det vil fx være muligt at påbyde en berigtigelse af vildledende reklamer.

Bestemmelsen anviser ikke hvilken medlemsstats lovgivning, domstolen skal anvende. Det er således op til domstolene at afgøre, hvilket lands materielle lovgivning der skal anvendes. Der henvises til punkt 5.5. i de almindelige bemærkninger.

En del af direktiverne er minimumsdirektiver, hvilket medfører, at de forskellige medlemsstater kan have fastsat mere vidtgående krav, end dem der følger af direktiverne. Det vil i givet fald være op til domstolene i de konkrete sager at afgøre, om de regler, som godkendte organer påberåber sig til støtte for forbudet, falder inden for direktivets anvendelsesområde. Der henvises til punkt 5.6. i de almindelige bemærkninger.

Den, der forsætligt overtræder en dom efter § 3, stk. 1, kan efter retsplejelovens § 535 idømmes straf af bøde eller hæfte. Det er det organ, som har fået forbudt en handling, der kan anlægge straffesag for overtrædelse af en dom. Der kan straffes hver gang, der foreligger en særskilt tilsidesættelse af dommen.

Til stk. 2

Bestemmelsen hjemler, at der kan nedlægges fagedforbud efter retsplejelovens almindelige regler. Direktivet kræver, at det er muligt at nedlægge et forbud hurtigt, så formålet med forbudet ikke forspildes. Det forventes, at langt hovedparten af forbudssagerne vil blive startet i fagedretten. Overtrædelser af fagedforbud kan efter retsplejelovens § 651 straffes med bøde eller hæfte. Det er rekvirenten, der kan anlægge straffesag. Spørgsmålet om idømmelse af straf kan udsættes, indtil justificationssagen er afgjort.

Et fagedforbud forudsætter, at sagsøger kan godtgøre eller sandsynliggøre, at den handling, der søges forbudt, er ulovlig, og at formålet med forbudet forspildes, såfremt sagen skal afvente en almindelig rettergang. Bestemmelsen fastsætter betingelserne for nedlæggelse af forbud efter reglerne i retsplejelovens kapitel 57. Der henvises til punkt 5.3. i de almindelige bemærkninger.

Nedlægger fagedretten et forbud, skal sagsøger efter reglerne i retsplejeloven anlægge sag til stadfæstelse af fagedforbudet inden 2 uger. Fagedrettens afgørelser kan påkæres efter reglerne i retsplejeloven, ligesom en dom, der forbyder en handling, kan ankes efter reglerne i retsplejeloven.

Til § 4

Bestemmelsen giver erhvervsministeren bemyndigelse til efter forhandling med de berørte ministre at udpege de myndigheder og organisationer, der kan anlægge forbudssager i andre medlemsstater for overtrædelser af den direktivbestemte lovgivning begået af erhvervsdrivende fra andre medlemsstater, når de ulovlige handlinger har virkning i Danmark.

Direktivet kræver, at de godkendte organer skal være lovlige og have rets- og handleevne efter national lovgivning. Det kræves ikke, at disse ifølge lovgivningen er pålagt en særlig forpligtelse til at varetage kollektive forbrugerinteresser.

De i bilaget nævnte direktiver håndhæves nationalt af Forbrugerombudsmanden, Lægemedelstyrelsen og Radio- og TV-Reklamenævnet. Udgangspunktet for disse myndigheder er, at de alene kan behandle sager, herunder anlægge retssager med hjemmel i den danske lovgivning. En udvidelse af disse myndigheders virksomhed til også at omfatte udenlandsk ret kræver derfor en særskilt hjemmel.

Da bilaget forventes udvidet løbende med nye direktiver, og da der kan opstå nye myndigheder og organisationer, der har en legitim interesse i at blive søgsmålskompetent, er det fleksibelt, at erhvervsmini-

steren efter forhandling med de berørte ministre har mulighed for løbende at udpege nye myndigheder mv. til at indlede søgsmål i andre medlemsstater.

Som udgangspunkt må det forventes, at de offentlige myndigheder, der håndhæver direktiverne nationalt, vil blive udpeget til at kunne håndhæve disse over for udenlandske virksomheder i henhold til direktivet, og at der udpeges en central tilsynsmyndighed, der har den koordinerende funktion såvel nationalt som internationalt.

Videre er det muligt at udpege forbrugerorganisationer til at indlede søgsmål i andre medlemsstater. Sådanne organisationer kan efter deres formål og virke have et ønske om at få nedlagt forbud til beskyttelse af kollektive forbrugerinteresser.

At erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre kan godkende myndigheder og organisationer medfører, at erhvervsministeren på samme måde kan tilbagekalde en godkendelse til at føre sager i andre medlemsstater.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver mulighed for, at der fastsættes nærmere betingelser for udøvelsen af søgsmålskompetencen.

Over for myndigheder vil der kunne fastsættes nærmere regler om hvilke direktiver og artikler, de forskellige myndigheder kan håndhæve. Der kan endvidere fastsættes krav om koordinering mellem myndighederne, ligesom der kan fastsættes andre begrænsninger i myndighedernes tilsynsbeføjelser. Der henvises til de specielle bemærkninger under § 5.

Det må antages, at erhvervsministeren ikke er forpligtet til at udpege enhver organisation, der ønsker at blive godkendt, jf. herved de almindelige bemærkninger punkt 5.7. Det må endvidere antages, at godkendelsen af private organisationer som følge heraf kan begrænses til alene at gælde visse direktiver eller bestemmelser.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at det er erhvervsministeren, der meddeler Kommissionen hvilke myndigheder og organisationer, der er udpeget til at anlægge forbudssager i andre medlemsstater, således at disse optages på listen over godkendte myndigheder og organisationer.

Til § 5

Ved udarbejdelsen af direktivet forudsatte Kommissionen, at godkendte organer skulle kunne bemyndige godkendte organer fra andre medlemsstater til at

indlede søgsmål på disses vegne. Dette giver mulighed for en væsentlig bedre retshåndhævelse, idet det altid vil være forbundet med problemer at føre retssager i andre medlemsstater, som følge af forskelle i de processuelle systemer samt sprogvanskeligheder.

Direktivet kræver ikke, at der etableres en sådan mulighed. Da hovedparten af medlemsstaterne vil henvise udenlandske godkendte organer til selv at få nedlagt forbud ved de nationale domstole, vil det være forbundet med vanskeligheder at få nedlagt forbud. Ud fra retshåndhævelses- og ressourcemæssige hensyn vil det derfor være en klar fordel, såfremt der mellem medlemsstaternes myndigheder mv. kan træffes gensidige overenskomster om at føre forbudssager på hinandens vegne.

Da der sandsynligvis vil være stor forskel på, hvilke og hvor mange myndigheder og organisationer de forskellige medlemsstater godkender til at indlede søgsmål i andre medlemsstater, bør danske myndigheder ikke være forpligtet til at indgå sådanne aftaler. Det vil være naturligt, at sådanne aftaler indgås med de godkendte udenlandske organer, myndighederne i forvejen har et samarbejde med fx i de forskellige netværksgrupper. På den måde sikres det, at sagerne overlades til organer, som myndighederne har tillid til kan varetage håndhævelsen på betryggende vis.

Bestemmelsen giver derfor mulighed for, at erhvervsministeren efter forhandlinger med de berørte ministre kan beslutte, at danske myndigheder kan føre sager for udenlandske godkendte organer efter de almindelige regler for mandatarer.

Dette medfører, at erhvervsministeren kan fastsætte nærmere betingelser for, at myndighederne kan påtage sig sådanne forpligtelser. Mandatarvirksomheden kan betinges af gensidighed, således at det udenlandske godkendte organ, der indgås overenskomst med, også er forpligtet eller har mulighed for at føre sager på vegne af de danske myndigheder. Videre kan der fastsættes betingelser om hvilke udenlandske godkendte organer, der kan indgå sådanne aftaler med, samt hvem der skal bære omkostningerne ved sagen, herunder eventuelle sagsomkostninger til sagsøgte, omkostninger til retsafgifter, advokatbistand samt myndighedens eget arbejde.

Reglerne om mandatarer følger af retspraksis og vedrører som udgangspunkt foreninger, interesseorganisationer og lignendes mulighed for at føre retssager på deres medlemmers vegne inden for foreningens interesseområde. En organisation kan tillige optræde som mandatar for en udenlandsk part, der er i en tilsvarende situation som foreningens medlemmer. En

mandatar er ikke part i sagen, men må betragtes som en procesfuldmægtig. Mandataren optræder i sagen som følge af, at en part har bemyndiget mandataren hertil. Dette medfører, at parten til enhver tid kan trække bemyndigelsen tilbage. Mandataren kan under retssagen lade sig repræsentere ved en advokat eller af en anden, der efter retsplejeloven kan repræsentere mandataren under sagen. Om reglerne for mandatarer henvises endvidere til de almindelige bemærkninger punkt 5.8.

Til § 6

Loven skal i henhold til direktivet træde i kraft senest den 1. januar 2001.

Til § 7

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Bilag 1

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser**EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –**

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 189 B ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I visse fællesskabsdirektiver, som er opført på listen i bilaget, fastsættes der regler for beskyttelse af forbrugernes interesser;
- (2) de eksisterende mekanismer såvel på nationalt plan som på fællesskabsplan til sikring af overholdelsen af disse direktiver gør det ikke altid muligt at bringe overtrædelser, der skader forbrugernes kollektive interesser, til ophør hurtigt nok; ved kollektive interesser forstås interesser, som ikke er en akkumulering af interesser hos enkeltpersoner, der har lidt skade ved en overtrædelse; dette berører ikke individuelle søgsmål anlagt af enkeltpersoner, som har lidt skade ved en overtrædelse;

(3) virkningen af nationale foranstaltninger, som omsætter ovennævnte direktiver til national lovgivning, og som skal bringe praksis, der er ulovlig i henhold til de gældende nationale bestemmelser, til ophør, herunder beskyttelsesforanstaltninger, som går ud over, hvad der kræves i disse direktiver, såfremt disse foranstaltninger er i overensstemmelse med traktaten og godkendt i henhold til disse direktiver, kan blive forringet, når en sådan praksis har konsekvenser i en anden medlemsstat end den, hvor den har sin oprindelse;

(4) disse vanskeligheder skader det indre markeds funktion, idet de betyder, at det er tilstrækkeligt at flytte udgangspunktet for en ulovlig praksis til et andet land for at unddrage sig enhver form for retshåndhævelse, hvilket indebærer konkurrenceforvridning;

(5) disse vanskeligheder er af en sådan art, at de kan forringe forbrugernes tillid til det indre marked, og de kan begrænse aktionsområdet for de organisationer, der repræsenterer forbrugerne eller de uafhængige offentlige organer, der har til opgave at beskytte forbrugernes kollektive interesser, og som lider skade som følge af en praksis, som er ulovlig i henhold til fællesskabsretten;

(6) da de nævnte former for praksis ofte går på tværs af medlemsstaternes grænser, er det nødvendigt, at der hurtigt i et vist omfang sker en indbyrdes tilnærmelse af de nationale bestemmelser, der gør det muligt at bringe ovennævnte former for ulovlig praksis til ophør, uanset i hvilket land den ulovlige praksis har haft virkninger; dette berører for så vidt angår jurisdiktionen ikke den internationale privatrets bestemmelser eller konventioner, der gælder mellem medlemsstaterne, idet der tages hensyn til medlemsstaternes generelle forpligtelser i henhold til traktaten, navnlig forpligtelserne i

(1) EFT C 30 af 30. 1. 1997, s. 112.

(2) EFT C 30 af 30. 1. 1997, s. 112.

(3) Europa-Parlamentets udtalelse af 14. november 1996 (EFT C 362 af 2. 12. 1996, s. 236), Rådets fælles holdning af 30. oktober 1997 (EFT C 389 af 22. 12. 1997, s. 51) og Europa-Parlamentets afgørelse af 12. marts 1998 (EFT C 104 af 6. 4. 1998). Rådets afgørelse af 23. april 1998.

- forbindelse med det indre markeds rette funktion;
- (7) målet for det påtænkte initiativ kan kun nås af Fællesskabet, og det påhviler derfor Fællesskabet at handle;
- (8) i henhold til traktatens artikel 3 B, tredje punkt, kan Fællesskabet kun handle i det omfang, det er nødvendigt for at nå traktatens mål; i overensstemmelse med denne artikel skal der så vidt muligt tages hensyn til de nationale retssystemers særegenheder ved at give medlemsstaterne mulighed for at vælge mellem forskellige løsninger med virkninger, der svarer til hinanden; de domstole eller administrative myndigheder, der har kompetence til at træffe afgørelse i sager som omhandlet i dette direktivs artikel 2, har ret til at undersøge virkningerne af tidligere afgørelser;
- (9) en af disse løsninger bør gå ud på, at et eller flere uafhængige offentlige organer, der har til opgave at beskytte forbrugernes kollektive interesser, udøver den ret til at indlede søgsmål, der er omhandlet i dette direktiv; en anden løsning bør gå ud på, at denne ret udøves af organisationer, der har til opgave at beskytte forbrugernes kollektive interesser efter de kriterier, der er fastsat i den nationale lovgivning;
- (10) medlemsstaterne bør kunne vælge frit mellem disse to løsninger eller kunne anvende begge løsninger, når de udpeger de organer og/eller organisationer, der er godkendt i henhold til dette direktiv;
- (11) i forbindelse med overtrædelser inden for Fællesskabet bør princippet om gensidig anerkendelse gælde for disse organer/organisationer; medlemsstaterne meddeler på deres nationale organers/organisationers foranledning Kommissionen navnet på og formålet med de nationale organer/organisationer, som er beføjet til at indlede søgsmål i deres eget land i overensstemmelse med dette direktivs bestemmelser;
- (12) det påhviler Kommissionen at sørge for offentliggørelse af en liste over disse godkendte organer/organisationer i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*; indtil der er offentliggjort en meddelelse om det modsatte, formodes et godkendt organ/en godkendt organisation at have rets- og handleevne, hvis organets/organisationens navn er optaget på denne liste;
- (13) medlemsstaterne bør kunne indføre bestemmelser om, at den part, der har til hensigt at indlede et søgsmål med påstand om forbud, skal foretage en forudgående konsultation herom, således at den indklagede part får mulighed for selv at bringe den ulovlige praksis til ophør; medlemsstaterne bør kunne kræve, at den forudgående konsultation foretages sammen med en uafhængig offentlig instans, der udpeges af de pågældende medlemsstater;
- (14) når medlemsstaterne har fastslået, at der skal være forudgående konsultation, bør der fastsættes en frist på to uger fra modtagelsen af anmodningen om konsultation, hvorefter anmoderen kan indlede et søgsmål ved den kompetente domstol eller myndighed uden yderligere forsinkelse, hvis overtrædelsen ikke er bragt til ophør;
- (15) Kommissionen bør aflægge rapport om direktivets anvendelse, især om anvendelsesområdet og forudgående konsultation;
- (16) anvendelsen af dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen af Fællesskabets konkurrencebestemmelser –

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. Formålet med dette direktiv er en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende søgsmål med påstand om forbud som omhandlet i artikel 2 til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser som omhandlet i direktiverne i bilaget, således at det sikres, at det indre marked fungerer korrekt.

2. I dette direktiv forstås ved overtrædelse enhver handling, som skader de i stk. 1 nævnte kollektive interesser, og som er i modstrid med de i bilaget anførte direktiver som gennemført i medlemsstaternes nationale ret.

Artikel 2

Søgsmål med påstand om forbud

1. Medlemsstaterne udpeger de domstole eller administrative myndigheder, der har kompetence til at træffe afgørelse i sager, der er indbragt af de i medfør af artikel 3 godkendte organer/organisationer, med henblik på:

- a) hurtigst muligt og efter omstændighederne gennem en foreløbig afgørelse at kræve, at overtrædelsen bringes til ophør, eller at der nedlægges forbud mod den
- b) hvor det er relevant, foranstaltninger såsom offentliggørelse af afgørelsen, enten helt eller delvis, i en form, der skønnes hensigtsmæssig, og/eller offentliggørelse af en berigtigelse med henblik på at fjerne overtrædelsens fortsatte virkninger
- c) for så vidt den pågældende medlemsstats retssystem hjemler mulighed for det, at pålægge sagsøgte, hvis han taber sagen, at betale tvangsbøder eller en anden form for bøde som fastsat i national ret til statskassen eller en anden myndighed, der er udpeget i eller i henhold til national ret, hvis vedkommende ikke efterkommer afgørelsen inden for den af domstolene eller de administrative myndigheder fastsatte frist, for at sikre, at afgørelsen fuldbyrdes.

2. Dette direktiv berører ikke den internationale privatret med hensyn til lovvalg, der normalt vil føre til anvendelse enten af lovgivningen i den medlemsstat, hvor overtrædelsen er begået, eller lovgivningen i den medlemsstat, hvor overtrædelsen har virkning.

Artikel 3

Organer/organisationer, der kan indlede søgsmål

I dette direktiv forstås ved "godkendt organ/organisation" ethvert organ eller enhver organisation, som er retmæssigt oprettet i henhold til en

medlemsstats lovgivning, og som har en legitim interesse i at sikre overholdelsen af de bestemmelser, der er omhandlet i artikel 1, herunder navnlig:

- a) et eller flere uafhængige offentlige organer, som specielt har fået til opgave at beskytte de i artikel 1 nævnte interesser, i de medlemsstater, hvor der findes sådanne organer, og/eller
- b) organisationer, der har til formål at beskytte de i artikel 1 nævnte interesser, i overensstemmelse med kriterierne i deres nationale lovgivning.

Artikel 4

Overtrædelser inden for Fællesskabet

1. Hver medlemsstat træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at godkendte organer/organisationer fra en anden medlemsstat kan indbringe en overtrædelse, der er begået i førstnævnte medlemsstat, for den i artikel 2 omhandlede domstol eller administrative myndighed efter forelæggelse af den i stk. 3 nævnte liste, hvis de interesser, der beskyttes af det godkendte organ/den godkendte organisation, berøres af overtrædelsen. Domstolene eller de administrative myndigheder skal acceptere denne liste som bevis for det godkendte organs/den godkendte organisations rets- og handleevne, men dette berører ikke deres ret til at undersøge, om det ud fra det godkendte organs/den godkendte organisations formål er berettiget, at det/den indbringer en sag i et konkret tilfælde.

2. I forbindelse med overtrædelser inden for Fællesskabet, og uden at dette berører andre organer/organisationers rettigheder i henhold til national lovgivning, skal medlemsstaterne på anmodning af deres godkendte organer/organisationer meddele Kommissionen, at disse organer/organisationer er beføjet til at anlægge søgsmål i medfør af artikel 2. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om disse godkendte organer/organisationers navn og formål.

3. Kommissionen udarbejder den i stk. 2 nævnte liste over de godkendte organer/organisationer

tillige med en beskrivelse af deres formål. Denne liste offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*; ændringer offentliggøres straks, en ajourført liste offentliggøres hver sjette måned.

Artikel 5

Forudgående konsultation

1. Medlemsstaterne kan indføre eller opretholde bestemmelser om, at den part, som agter at indlede søgsmål med påstand om forbud, først kan indlede søgsmålet, efter at den ved konsultation af enten sagsøgte eller af både sagsøgte og et godkendt organ i henhold til artikel 3, litra a), i den medlemsstat, hvor søgsmålet søges indledt, har forsøgt at bringe overtrædelsen til ophør. Den enkelte medlemsstat afgør, om den part, der indleder søgsmål med påstand om forbud, skal konsultere det godkendte organ. Hvis overtrædelsen ikke er bragt til ophør inden to uger efter modtagelsen af anmodningen om konsultationen, kan den berørte part uden yderligere forsinkelse indlede søgsmål med påstand om forbud.

2. De betingelser for forudgående konsultation, som medlemsstaterne vedtager, meddeles Kommissionen og offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 6

Beretninger

1. Hvert tredje år, første gang senest fem år efter dette direktivs ikrafttræden, forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en beretning om anvendelsen af dette direktiv.

2. I sin første beretning gennemgår Kommissionen især:

- direktivets anvendelsesområde for så vidt angår beskyttelsen af de kollektive interesser hos personer, der udøver kommerciel, industriel eller håndværksmæssig virksomhed eller liberale erhverv
- direktivets anvendelsesområde som fastlagt af de direktiver, der er opført i bilaget

- spørgsmålet om, hvorvidt den i artikel 5 omhandlede forudgående konsultation har bidraget til en effektiv beskyttelse af forbrugerne.

Beretningen ledsages om nødvendigt af forslag til ændring af dette direktiv.

Artikel 7

Bestemmelser, der sikrer større handlefrihed

Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne indfører eller opretholder bestemmelser, der på nationalt plan sikrer de godkendte organer/organisationer samt alle andre berørte personer større handlefrihed.

Artikel 8

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest 30 måneder efter dets ikrafttræden. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 9

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Bilag til f. t. l. om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser

Artikel 10

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 19. maj 1998.

På Europa-Parlamentets vegne

J. M. GIL-ROBLES
Formand

På Rådets vegne

G. BROWN
Formand

*BILAG***LISTE OVER DIREKTIVER, DER ER OMFATTET AF ARTIKEL 1 (*)**

- 1) Rådets direktiv 84/450/EØF af 10. september 1984 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om vildledende reklame (EFT L 250 af 19. 9. 1984, s. 17).
- 2) Rådets direktiv 85/577/EØF af 20. december 1985 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler indgået uden for fast forretningssted (EFT L 372 af 31. 12. 1985, s. 31).
- 3) Rådets direktiv 87/102/EØF af 22. december 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugercredit (EFT L 42 af 12. 2. 1987, s. 48), senest ændret ved direktiv 98/7/EF (EFT L 101 af 1. 4. 1998, s. 17).
- 4) Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed: artikel 10-21 (EFT L 298 af 17. 10. 1989, s. 23), ændret ved direktiv 97/36/EF (EFT L 202 af 30. 7. 1997, s. 60).
- 5) Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure (EFT L 158 af 23. 6. 1990, s. 59).
- 6) Rådets direktiv 92/28/EØF af 31. marts 1992 om reklame for humanmedicinske lægemidler (EFT L 113 af 30. 4. 1992, s. 13).
- 7) Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT L 95 af 21.4. 1993, s. 29).
- 8) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/47/EF af 26. oktober 1994 om beskyttelse af køber i forbindelse med visse aspekter ved kontrakter om brugsret til fast ejendom på timeshare-basis (EFT L 280 af 29. 10.1994, s. 83).
- 9) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse med hensyn til aftaler vedrørende fjernsalg (EFT L 144 af 4. 6. 1997, s. 19).

*) Direktiv nr. 1, 6, 7 og 9 indeholder særlige bestemmelser om søgsmål med påstand om forbud.

Til lovforslag nr. L 13. Skriftlig fremsættelse (4. oktober 2000)

Erhvervsministeren (Pia Gjellerup) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

(Lovforslag nr. L 13).

Lovforslaget giver en mere effektiv håndhævelse af forbrugerbeskyttelsen i det indre marked og styrker således det europæiske tilsynsamarbejde. Det giver en bedre mulighed for at standse ulovlig grænseoverskridende markedsføring i strid med den lovgivning, der gennemfører 11 forbrugerbeskyttende direktiver, herunder fx markedsføringsloven, aftaleloven, lægemiddelloven og radio- og fjernsynsloven.

Virksomheder skal således ikke kunne undrage sig den direktivbestemte forbrugerbeskyttelse og udøve konkurrenceforvridende adfærd ved at markedsføre sig fra en medlemsstat til en anden.

I dag er det ikke muligt effektivt at forhindre udenlandske virksomheder i at overtræde de forbrugerbeskyttende regler i Danmark, ligesom det ikke altid er muligt effektivt at forhindre danske virksomheder i at foretage ulovlige handlinger i strid med lovgivningen i andre medlemsstater. Dette svækker de forbrugerbeskyttende direktivers effekt og medfører en forringelse af forbrugernes retsstilling og forbrugernes tillid til det indre marked. Ulovlig grænseoverskridende markedsføring skaber tillige konkurrenceforvridning i forhold til de virksomheder, der overholder reglerne. Det er derfor nødvendigt at kunne bringe sådanne overtrædelser til ophør, uanset hvilken medlemsstat overtrædelser har virkning i.

Lovforslaget gennemfører EF-direktiv om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (forbudsdirektivet). Direktivet, der skal sikre en koordine-

ring af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, indeholder bl.a. et krav om gensidig anerkendelse af søgsmålskompetence for myndigheder og organisationer, der er optaget på en af Kommissionen offentliggjort liste.

Efter lovforslaget kan udenlandske myndigheder og organisationer, der er optaget på listen, derfor anlægge forbudssager ved danske domstole efter retsplejelovens almindelige regler mod danske virksomheder, der har markedsført sig ulovligt i myndighedens hjemland. Er der fare for, at formålet med forbudet forspildes, hvis sagen skal afvente en almindelig dom, er der mulighed for at få nedlagt et foreløbigt forbud ved fogedretten. Overtræder virksomheden forbudet, vil virksomheden kunne straffes med bøde eller hæfte efter retsplejelovens almindelige regler.

Efter forbudsdirektivet kan medlemsstaterne frit vælge, om de ønsker at udpege uafhængige myndigheder og/eller private forbrugerorganisationer til at anlægge forbudssager i andre medlemsstater. Lovforslaget lægger derfor op til et fleksibelt system, hvor både myndigheder og private organisationer kan udpeges. Forslaget bemyndiger erhvervsministeren til efter forhandling med relevante ministre at udpege de pågældende organer. Det gør administrationen af loven mere smidig, idet der løbende kan udpeges nye organer, når nye direktiver bliver omfattet af forbudsdirektivets håndhævelsessystem. Erhvervsministeren meddeler Kommissionen navn og formål for de udpegede organer.

Nedlæggelse af forbud giver imidlertid de udpegede organer en række praktiske problemer, da forbudssager skal anlægges i en anden medlemsstat end den, hvor efterforskningen foretages, føres på et fremmed sprog og muligvis afgøres efter lovgivningen i virksomhedens hjemland, som det udpegede organ ikke er fortrolig med.

For at lette disse problemer samt effektivisere samarbejdet mellem europæiske tilsynsmyndigheder, giver lovforslaget mulighed for, at erhvervsministeren kan bemyndige danske myndigheder til at føre forbudssager på vegne af udenlandske organer, der er optaget på Kommissionens liste. Danske myndigheder kan således føre sager mod danske virksomheder i Danmark på vegne af udenlandske myndigheder, og udenlandske myndigheder kan på vegne af danske myndigheder føre sager i udlandet. Det vil styrke

tilsynssamarbejdet og samtidig have en procesbesparende og præventiv virkning.

Forslaget forventes at medføre omkostninger til nedlæggelse af forbud i andre medlemsstater og her i landet samt omkostninger til øget koordinering mellem de nationale og europæiske organer, der håndhæver de forbrugerbeskyttende regler.

Idet jeg i øvrigt henviser til de udførlige bemærkninger i lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.